

Complexnummer: 509954

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Gronsveld

Aantal complexonderdelen

7

Monumentnummers van complexonderdelen

509953, 509955, 509956, 509957, 509958, 509959, 509960

Woonplaats

Gronsveld

Gemeente

Eijsden-Margraten

Provincie

Limburg

Locatie van het hoofdobject

Rijksweg 68, 6247 AK te Gronsveld

Complexomschrijving

Complexomschrijving historische buitenplaats Kasteel Gronsveld:

De historische buitenplaats Kasteel Gronsveld ligt ten westen van het dorp Gronsveld. Karakteristiek is de ligging van het terrein op de overgang van de Trichterberg naar de Maasvallei. Zowel het westelijke als het oostelijke deel van het terrein heeft een relatief vlakke ligging terwijl het middengedeelte op een steile helling ligt. Boven aan de helling staat het 19e-eeuwse huis, gebouwd op de restanten van een middeleeuws kasteel, met daaraan vast een oranjerie. Het park, XIX, is aangelegd in landschaps- en neogeometrische stijl. Het complex wordt in het noorden begrensd door agrarische gronden, in het oosten door de dorpsbebouwing plus tuinen langs de Rijksweg, in het zuiden door de Stationsstraat en in het westen door een onverharde weg.

Het complex bestaat uit de volgende beschermenswaardige onderdelen: 1. HOOFDGEBOUW met ORANJERIE 2. PARKAANLEG 3. POORTGEBOUW 4. DIENSTWONING 5. RUÏNE en TOREN 6. TUINMUUR 7. VOETSTUKKEN

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding der onderdelen aangegeven.

WAARDERING

De historische buitenplaats Kasteel Gronsveld is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de ouderdom en relatieve gaafheid van het complex

- vanwege de waarden (zie verder) van de samenstellende onderdelen
- vanwege de visueel- en topografisch-landschappelijke ligging.

Monumentnummer*: 509953

Status rijksmonument
Inschrijving register* 26 november 2002
Kadaster deel/nr 82818/34

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Gronsveld Eijsden-Margraten Limburg

Locatiennaam Locatieomschrijving
Gronsveld

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Gronsveld B 3693

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1:

HOOFDGEBOUW met ORANJERIE, XIX, gebouwd op en tegen restanten van een middeleeuws kasteel, XIII-XVI. Van het oude kasteel resten nog de bouwvallen van enige hoektorens en het onderste gedeelte van een van de woonvleugels, dat als onderbouw fungeert van het huidige hoofdgebouw. In de restanten baksteen en mergel. Het hoofdgebouw, neoclassicistisch, XIXb, van mergel en hardsteen voor de ingangs- en vensteromlijstingen, heeft een min of meer vierkante plattegrond en telt boven de middeleeuwse parterre nog drie verdiepingen plus een zolder onder een afgeplat tentdak (grijze lei); vier- en zesruits vensters. Rond 1880 werden op de hoeken van het gebouw arkeltorentjes geplaatst; boven de hoofdingang in de westgevel werd een trapgevel ter hoogte van de goot toegevoegd. Aan de zuidmuur een serre van giet- en smeedijzer en glas (in 1996 geheel gerestaureerd), ong. 1880. Vanuit de serre spectaculaire uitzichten in diverse richtingen op het park en de oprijlaan. Ten oosten van het huis werd op de kelderverdieping van het middeleeuwse kasteel een terras gemaakt met een balustrade van gietijzer, ong. 1880. De oranjerie werd rond 1880 gebouwd tussen het hoofdgebouw en de westelijke hoektoren van het ruïnecomplex tegen en op de restanten van de middeleeuwse door steunberen geschraagde weermuur, mergel, plat dak met balustrade van lage mergelpijlers en ijzeren hekwerk; de vensters hebben een afgeplatte boog als beëindiging en ijzeren roedenindeling met kleine ruiten. De genoemde hoektoren kreeg in dezelfde tijd nieuwe kantelen. Inwendig onder meer: neoclassicistische wandgeleding in de voormalige vestibule, twee geelmarmere schoorsteenmantels, XIXb, lichteiken trap met zeer fijn gesneden balusters, XIXb, houten bedstee- en kastenwand in de oude keuken, XIX.

WAARDERING

HOOFDGEBOUW met ORANJERIE is van algemeen belang:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de ouderdom
- vanwege de combinatie van bijzondere, eclectische architectuur met de middeleeuwse bouwresten
- vanwege enkele interieuronderdelen
- vanwege de functionele en ruimtelijke relatie met de andere complexonderdelen
- vanwege de markante ligging in het geaccidenteerde terrein.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Kasteel

Monumentnummer*: 509955

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	26 november 2002
Kadaster deel/nr	82818/36

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Gronsveld	Eijsden-Margraten	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Gronsveld	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Gronsveld	B			3629
Gronsveld	B			3693
Gronsveld	B			3634
Gronsveld	B			3694
Gronsveld	B			3692
Gronsveld	B			3630
Gronsveld	B			3633

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2:

PARKAANLEG, bestaande uit a. oprijlaan b. park ten zuiden en zuidwesten van het huis c. boomgaard d. moestuin e. bosje van Gadiot met weiland Ad a.: De oprijlaan loopt van het poortgebouw (zie onderdeel 3) aan de Rijksweg tot vlak bij het huis en de ruïne (zie onderdeel 5); puin-met-grind verharding en aan weerskanten een enkele rij van oude tamme kastanjes, XIX; langs de bomen aan de buitenkant lage ronde natuurstenen palen verbonden door ijzeren stangen. Aan het einde van de laan (vanuit het poortgebouw gezien) staat een zeer markante oude rode beuk (begin XIX?) direct naast het huis. Vanuit de serre aan het hoofdgebouw fraai zicht in de laan en op de beuk. Ad b.: Direct ten zuidwesten van het huis op de steile helling ligt het grote centrale gazon, waarin een niervormige vijver (1989: niet beschermenswaard derhalve) en de zuidelijke toren van het middeleeuwse kasteelcomplex (zie onderdeel 5). Ten westen van het gazon, min of meer in het verlengde van de oprijlaan een zichtas in de vorm van een langgerekte rechthoekige neogeometrische aanleg, ong. 35 m. breed, XIXd; drie lange grasperken met rozenvakken, waarlangs aan weerszijden paden; aan de buitenkant langs de paden oude solitairen, waaronder linde en paardekastanje. Het einde van de zichtas wordt gemarkeerd door twee zeer majestueuze platanen (XIXb) en een nieuwe poort, die niet tot de beschermenswaardige onderdelen behoort. Ten zuiden van deze

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aanleg en aan de oostkant grenzend aan het grote gazon ligt een in landschapsstijl ingericht parkdeel met gras waarin verspreid fraaie oude solitairen en enkele fruit- en notebomen. Ten oosten van het gazon een bosje met een paar oude bomen, XIX. Ad c.: Ten noorden van het huis met oranjerie en het centrale gazon ligt een boomgaard; met uitzondering van een enkele oude boom zijn de meeste fruitbomen recent geplant. Ad d.: In de zuidoosthoek van het complex, waar de Stationsstraat uitkomt op de Rijksweg, ligt de voormalige moestuin; dit terrein is in 1987 vervreemd, maar maakt in visuele zin nog deel uit van de buitenplaats; op dit terrein staat ook de dienstwoning (zie onderdeel 4). Ad e.: Ook het bosje van Gadiot en het naastgelegen weiland zijn in de jaren tachtig van de vorige eeuw verkocht aan derden. Het bosje van Gadiot, XIX, genoemd naar de familie, die van 1830 tot 1988 eigenaar was, is een smalle en langgerekte strook bos met gemengd oud loofhout, die zich naar het noordwesten vanuit het huis uitstrekt; ten westen ervan ligt een groot weiland, dat vroeger een boomgaard was; langs de westzijde een lage oude meidoornhaag.

WAARDERING

PARKAANLEG is van algemeen belang:

- vanwege de gaaf bewaarde 19e-eeuwse structuur
- vanwege de als follies gebruikte ruïne-onderdelen (zie verder onderdeel 5)
- vanwege de ouderdom van de laanbomen en enkele markante solitairen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 509956

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	26 november 2002
Kadaster deel/nr	82818/42

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Gronsveld		Eijsden-Margraten		Limburg			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Rijksweg	70			6247 AK	Gronsveld		
Rijksweg	70 A	A		6247 AK	Gronsveld		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Gronsveld		B				3629	
Gronsveld		B				3630	

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3:

POORTGEBOUW met gevelsteen 1880, rechthoekig gebouw in renaissance-stijl met langszijde direct aan de Rijksweg; sterk symmetrisch; leigedekt zadeldak tussen twee eindgevels met trappen; baksteen met mergelbanden en -blokken, hardstenen vensterdorpels en -kalven. Midden in de lange gevel aan de straatzijde een toren, uitspringend, met lichtgetoogde inrijpoort; afgeknot tentdak met leien. Poortgebouw in 1987 vervreemd.

WAARDERING

POORTGEBOUW is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom
- vanwege de architectuur, die representatief is voor het einde van de 19e eeuw
- als entree van de buitenplaats en wezenlijk onderdeel van het complex
- als cultuurhistorische getuigenis van de wil de allure van de historische buitenplaats te vergroten.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 509957

Status rijksmonument
Inschrijving register* 26 november 2002
Kadaster deel/nr 82818/50

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Gronsveld Eijsden-Margraten Limburg

Locatiennaam Locatieomschrijving
Gronsveld

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Gronsveld B 3694

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 4:

DIENSTWONING, XIXd, in moestuin, rechthoekig gebouw onder laag schilddak met vierkante asbestpannen, diagonaalsgewijs gelegd; baksteen in twee tinten rood. In midden van de noordelijke langsegevel een risalerende ingangspartij met trapgevel.

WAARDERING

DIENSTWONING is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom
- als visueel - en indertijd functioneel - onderdeel van het complex.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 509958

Status rijksmonument
Inschrijving register* 26 november 2002
Kadaster deel/nr 82818/57

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Gronsveld Eijsden-Margraten Limburg

Locatiennaam Locatieomschrijving
Gronsveld

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Gronsveld B 3693

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 5:

RUÍNE en TOREN, restanten van het middeleeuwse kasteel, dat in de loop van de 18e en 19e eeuw verdwenen is; de restanten zijn in de 19e eeuw bij de aanleg c.q. verfraaiing van het park bewust als follies opgenomen. De ruïne ligt direct ten zuiden van het hoofdgebouw, baksteen en mergel en restanten van hardstenen kozijnen. De toren, de meest zuidelijke van het oude kasteel, is in de 19e eeuw voorzien van (nieuwe) kantelen.

WAARDERING

RUINE en TOREN zijn van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom
- als architectuurhistorische restanten
- vanwege de relatieve uniciteit van het feit, dat een "echte" ruïne als follie is opgenomen in de parkaanleg.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen Ruïne

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 509959

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	26 november 2002
Kadaster deel/nr	82818/63

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Gronsveld	Eijsden-Margraten	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Gronsveld	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Gronsveld	B			3694
Gronsveld	B			3693
Gronsveld	B			3633

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 6:

TUINMUUR, XVIII-XIX; aansluitend op het poortgebouw loopt een tuinmuur tot aan de hoek van de Stationsstraat; dit deel stamt in de huidige vorm waarschijnlijk uit dezelfde tijd als het poortgebouw; ingedeeld in vakken met bossingen, gescheiden door pilasters, alles in baksteen afgedekt met hardstenen platen. Het deel van de muur langs de Stationsstraat is ouder; baksteen met dito rollaag; een deel is gedekt met afgeronde mergelblokken; het zuidwesteinde van de muur is over een lengte van ong. 20 m. onderbroken; op die plaats staat een eenvoudig smeedijzeren hek, XIX.

WAARDERING

TUINMUUR is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom
- vanwege de architectuur- en bouwhistorische betekenis
- als functioneel onderdeel van het complex.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Tuinmuur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 509960

Status rijksmonument
Inschrijving register* 26 november 2002
Kadaster deel/nr 82817/162

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Gronsveld Eijsden-Margraten Limburg

Locatiennaam Locatieomschrijving
Gronsveld

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Gronsveld B 3693

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 7:

VOETSTUKKEN, XIX, in de rozenvakken van de neogeometrische tuin: twee korte ronde zuilen op geprofileerde ronde basementen met idem kragen aan de bovenkant; hardsteen; de vazen op de beide voetstukken zijn nieuw en vallen niet onder de bescherming.

WAARDERING

VOETSTUKKEN zijn van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom
- als onderdeel van de parkaanleg.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument